

J A A R S T U K K E N   2 0 1 9

A A N B I E D I N G S B R I E F

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2019aan. Hiermee legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiële resultaten. In deze aanbiedingsbrief lichten wij de belangrijkste ontwikkelingen en besluiten kort toe:

- Hoofdpunten inhoudelijke verantwoording
- Financiële verantwoording
- Resultaatbestemming
- Rechtmatigheid

HOOFDPUNTEN INHOUDELIJKE VERANTWOORDING

In de jaarrekening wordt teruggeblikt op wat er in het voorgaande jaar is bereikt. Purmerend is een stad die er toe doet: onze bewoners staan op 1 en dat doen we samen met onze partners in de stad.

Purmerend is in een nieuwe fase terechtgekomen, het is een echte stad geworden die haar verantwoordelijkheid pakt als grote stad in de regio wanneer dat nodig is. En straks met de fusie met de Beemster is de stad nog completer: het stadse in Purmerend en de landelijke omgeving in de Beemster. Beemster met het open landschap en het unieke werelderfgoed en het dorpse karakter, het stadse Purmerend met voorzieningen, de gezellige binnenstad en de zelfvoorzienende woonwijken versterken elkaar.

Veiligheid & Zorg

De inwoners van Purmerend moeten veilig kunnen wonen, werken en recreëren. Speciale aandachtsgebieden zijn openbare orde, sociale veiligheid, aanpak jeugdoverlast en afglijdende jeugd, crisisbeheersing, handhaving openbare buitenruimte en drank- en horecawet. Zo zijn er in 2019 meer jeugd boa's ingezet, die het contact leggen met onze jongeren in de stad en die goed kunnen signaleren wat er nodig is in de stad. De verbinding met veiligheid en zorg is geïntensiveerd: in 2019 zijn we gestart met het project Allen voor één. Het uiteindelijke doel: inwoners passende, snelle en betere hulp bieden. Waar we naartoe willen bewegen is dat we signalen weer snel op kunnen pakken en we dus mensen eerder kunnen ondersteunen in wijken, in hun eigen zorgsysteem. Belangrijk uitgangspunt is: lokaal waar het kan, regionaal waar het moet. Lokaal is en blijft het uitgangspunt: onze Purmerenders helpen samen met onze partners in de stad, die onze bewoners kennen en weten wat er leeft in de stad.

Inwoners van de gemeente Purmerend zijn zeer tevreden over de uitvoering van de Wmo door de gemeente. Dit blijkt uit het in juni 2019 gehouden jaarlijks verplichte Cliëntervaringsonderzoek onder ontvangers van ondersteuning vanuit de Wmo. Purmerend scoorde van alle gemeenten in Nederland die beoordeeld zijn op prestaties van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) het hoogst. Dat bleek uit onderzoek door ZorgfocuZ, het bureau dat het voor gemeenten verplichte jaarlijkse onderzoek uitvoert naar tevredenheid onder hun Wmo-cliënten.

Verbeterde onderhoud groen & zwerfafval tegengaan

In het afgelopen jaar is er veel gebeurd in het groenonderhoud van de stad. Het verbeterde cyclisch onderhoud en het uitgebreide snoeiprogramma zorgt voor zichtbare resultaten. Over het geheel is een duidelijke verbetering te zien. Deze verbetering is te danken aan de hogere kwaliteitseisen die de gemeente stelt, maar ook door beter toezicht op het naleven van de afspraken tussen gemeente en aannemers. Ook is er in het groenbeheer meer aandacht gekomen voor ecologie en biodiversiteit.

In 2019 is er veel gedaan tegen zwerfafval. Naast diverse activiteiten is het eerste convenant met een basisschool afgesloten over het schoonhouden van de omgeving. Niet alleen vanuit de gemeente worden activiteiten georganiseerd. Ook vanuit de samenleving wordt er veel gedaan. Een mooi voorbeeld hiervan is de Priknick actie georganiseerd door de Rotaryclub. Het aantal vrijwilligers dat zich inzet voor het schoonhouden van de buitenruimte is vorig jaar gestegen naar 400. Hulde aan de Purmerenders die zich zo inzetten!

Wonen

We bouwen woningen. Heel veel woningen. In 2019 hebben we 737 woningen opgeleverd. We hebben bijna 1000 woningen vergund. Er wordt gebouwd in de stad. In 2019 is de bouw gestart van de Looijers, Brantjesoever en de nieuwe invulling voor de locatie PostNL is gepresenteerd. De vraag naar woningen in Purmerend is enorm, vooral voor jongeren en ouderen. Om hier aan te voldoen en om Purmerend aantrekkelijk en toegankelijk te houden, wordt er flink geïnvesteerd in de stad. Het gebied rondom het station en de Waterlandlaan wordt ontwikkeld als een hoogstedelijk woon- en werkgebied. Het is de bedoeling om hier meer dan 1.000 woningen te bouwen, vooral appartementen. Het Stationsgebied is interessant voor jong en oud om te wonen. Centraal in de stad, dicht bij voorzieningen en straks goed bereikbaar met het openbaar vervoer.

Verkeer en vervoer

Purmerend transformeert. De woningbouwopgave gaat ook gepaard met de opgave om de stad leefbaar en bereikbaar te houden. Het Verkeersplan 2040 geeft richting om hiermee om te gaan. De 3 pijlers van het parkeerbeleid zijn het optimaliseren van het huidige parkeeraanbod, het compenseren van parkeerplaatsen aan de randen van de stad en het beïnvloeden van het parkeergedrag. Afgelopen jaar is er veel veranderd op het gebied van parkeren in de binnenstad. De aanpassing van de tarieven, uitbreiding van parkeerregulering naar het Wagenweggebied, de realisatie van het parkeerverwijssysteem en de 24-uurs openstelling van parkeergarage de Claxonate. Ook hebben we te maken gehad met tegenslag toen de 2 parkeerdekken van de Eggertgarage vlak voor de drukke decembermaand vanuit veiligheid niet meer gebruikt konden worden. Met de realisatie van 2 tijdelijke terreinen in het Wagenweggebied waar bezoekers in december gratis konden parkeren hebben we enige verlichting proberen te bieden aan de bewoners en bezoekers van onze stad.

Sport en Cultuur

Op 1 november vond de opening plaats van de volledig vernieuwde, verbouwde en gemoderniseerde multifunctionele studio van RTV Purmerend. Groep 8 leerlingen voerden hun eindmusical op in theater de Purmaryn. Afgelopen jaar zijn er veel stappen gezet in de doorontwikkeling van P3. Met een vernieuwde programmering, nieuwe vormgeving, nieuw geluid en nieuwe samenwerkingen is de koers ingezet om te komen tot een bruisend poppodium waar mensen graag komen.

Een bewegende stad is belangrijk omdat bewegen goed is voor jong en oud: een gezonde en vitale stad. We zoeken samenwerking met de partners binnen de stad zoals de verenigingen, scholen, wijkteams en de welzijnsorganisaties in de stad. Afgelopen jaar heeft Spurd zich extra ingezet tijdens de staking in het onderwijs. Dit is maatwerk: kijken waar de behoefte zit in de stad. Door samen meer gebiedsgericht en integraal te gaan werken kunnen we nog meer gericht werken aan de sociale problemen in de stad.

Onderwijs & Jeugd

Het onderwijs is de belangrijkste basisvoorziening. School is een veilige plek waar kwalitatief goed onderwijs wordt geboden. Onderwijs, zorgprofessionals en gemeente signaleren vroegtijdig dat kinderen extra hulp nodig hebben. Deze kinderen kunnen rekenen op extra ondersteuning zoals taalonderwijs, spraaktechniek, psychologische hulpverlening en jeugdhulp. Combinaties hierin zijn belangrijk om de ontwikkeling van het kind maximaal te ondersteunen. Qua onderwijshuisvesting zien we dat we steeds meer het gesprek voeren met de scholen voor wat betreft de verwachtingen voor leerlingenaantallen. Maar ook veranderend onderwijs vraagt wat van onderwijshuisvesting.

In 2019 zijn we gestart met de onderwijsagenda. De agenda maakt inzichtelijk welke beleidsvelden allemaal betrokken zijn bij een succesvolle doorgaande leerlijn. Ook is vanuit het rijk in 2019 meer geld toegekend vanuit het Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB). Een welkome ondersteuning en beloning van ons beleid om meer in te zetten op versterking van het onderwijs (voor kinderen t/m 12 jaar) en in te zetten op preventieve jeugdzorg.

In 2019 is een vaste consulent van het loket jeugd verbonden aan het jeugdteam, die de schakel vormt tussen jeugdteam en loket jeugd. Met de jeugdgezondheidszorg (JGZ/GGD) zijn gesprekken gevoerd om de activiteiten te monitoren en te verbeteren. Dit wordt voortgezet in 2020. In 2019 zijn de tarieven voor de hoog specialistische jeugdhulp aanpast zodat ze meer aansluiten bij de werkelijke kosten van aanbieders.

We hebben in Purmerend tijdens de voorbereiding van de jaarrekening 2019 geconstateerd dat de post nog te betalen rekeningen jeugdzorg in de jaarrekening 2018 te laag is opgenomen. Oorzaak is een onjuiste interpretatie van de gegevens in het systeem van de jeugdzorg. Dit heeft als gevolg dat de lasten die eigenlijk in de jaarrekening van 2018 verantwoord hadden moeten worden, in de jaarrekening van 2019 komen te staan.

Duurzaamheid

Het afgelopen jaar is er uitvoering gegeven aan de onderdelen die zijn opgenomen in de Duurzaamheidsagenda 2019-2022. Hierin staan onze ambities, activiteiten en inzet op het gebied van duurzaamheid verwoord.

Purmerenders verduurzamen! Er is onder de eigenaren van Pilotwijk een deelname bereikt van ruim 90%. In 2019 is inmiddels een deel van de pilotwoningen van het aardgas gegaan. De overige pilotwoningen volgen in de eerste helft 2020. Door het uitvoeren van de pilot Aardgasvrij in Overwhere-Zuid wordt inzicht verkregen hoe verder gegaan kan worden met het aardgasvrij maken van de nog 10.000 woningen in Purmerend. Verder is er subsidie verleend voor duurzaamheidsinvesteringen, die niet op korte en/of middellange termijn rendabel zijn. Daarnaast is een eerste bijdrage geleverd aan de invulling van de Regionale Energie Strategie (RES) Zaanstreek Waterland.

Het subsidieplafond van de gemeentelijke subsidieregeling verduurzaming particuliere woningen was binnen een half jaar bereikt. Dit kwam vooral door particuliere aanbieders van zonnepanelen die in hun benadering bewoners overgehaald hebben tot aanschaf van zonnepanelen.

Economie

De Purmerendse economie is goed draaiende. We zetten in op een goed vestigingsklimaat voor winkels, kantoren, bedrijven en instellingen. De horeca is gigantisch gegroeid. De bedrijventerreinen, kantoorlocaties en overige vestigingsmilieus blijven kwalitatief hoogwaardig en goed bereikbaar. De contacten van de gemeente en ondernemers zijn goed en dragen bij aan het realiseren van nieuwe initiatieven en plannen voor en in Purmerend. We stellen ons pro-actief op en zoeken contact met de ondernemers over uitdagingen op het gebied van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, de energietransitie en de circulaire economie zodat zij een bijdrage (kunnen) leveren aan het bewerkstelligen van deze uitdagingen.

Werk en inkomen

Purmerenders zijn aan het werk. Werkom is goed op weg. Het jaar 2019 is voornamelijk gebruikt om de inrichting van Werkom verder vorm te geven en te implementeren. Daarnaast is, samen met werkgevers, gestart met enkele trajecten met als doel kandidaten, die nog niet het huidige gewenste niveau hebben, door te laten groeien naar een gewenste werkplek.

Voor het derde jaar op rij is het aantal uitkeringsgerechtigden in Purmerend gedaald. Ten opzichte van vorig jaar daalde het aantal uitkeringsgerechtigden met 5,37%. Ook landelijk daalt het aantal uitkeringen nog steeds (-3,74%).

Ook hier stuurt Purmerend door maatwerk: we kijken niet naar de systemen maar naar de menselijke contacten. We willen zorgen dat mensen uit die negatieve spiraal komen door in te zetten op werk, dan doen we samen met organisaties en de persoon in kwestie.

De gemeentelijke organisatie

Al het werk wordt verzet door onze medewerkers die zich met hart en ziel inzetten voor de bewoners van Purmerend. Eind 2016 is onze organisatie anders gaan werken, we zijn van beheer organisatie overgegaan naar een ontwikkelorganisatie. We staan dicht bij de bewoners en de partners in de stad en in de regio. Dat werpt nu z'n vruchten af. Bewoners en ondernemers herkennen dit en praten veel positiever over de wijze waarop ze met de gemeente omgaan.

FINANCIËLE VERANTWOORDING

Het financieel resultaat

We sluiten 2019 af met een voordelig resultaat van € 3.192.405. Dit is precies € 394.704 positiever dan vermeld in de tweede tussenrapportage 2019 (€ 2.797.701 voordelig). De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de tweede tussenrapportage 2019 zitten in de programma's samenleving, ruimtelijke ordening en het overzicht algemene dekkingsmiddelen. In de programma's worden in het onderdeel 'wat heeft het gekost' de financiële afwijkingen groter dan € 100.000 separaat toegelicht.

We zien wel risico's, met name in de uitvoering van het sociaal domein (m.n. Jeugdzorg) en het beheer van de openbare ruimte. We zetten ons in om deze risico's beheersbaar te houden. Hier ligt een belangrijke uitdaging richting de toekomst. In de brief van 4 februari 2020 (1501352) is de raad geïnformeerd over financiële stand van zaken budget jeugdzorg 2018 en 2019. Naast een nadelig effect van € 1,9 miljoen voor 2018 (die verantwoord is in 2019), is het beeld voor 2019 iets positiever: een overschrijding van € 0,7 miljoen. Voor de overschrijding op het beleidsveld jeugd is afgesproken om de reserve transformatie 3D in te zetten. Het negatieve effect voor 2018 is gedekt door een onttrekking aan deze reserve van € 1,9 miljoen (niet begroot) en voor 2019 een onttrekking aan deze reserve van € 1,4 miljoen (wel begroot).

Het totaal van de grondexploitaties staat er goed voor. De reserve gronden stijgt dit jaar flink, door winstnemingen en een lagere verliesvoorziening bij de grondexploitaties (€ 6,75 miljoen). We denken dat dit zich ook de komende jaren voortzet. In 2020 kunnen we een deel van de reserve gebruiken om te investeren in onze ambities. Hierover heeft u bij de programmabegroting 2019-2022 al een besluit genomen en bij het voorstel over de ontwikkeling van het Stationsgebied-Waterlandlaan.

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat het Rijk € 150 miljoen ter beschikking stelt aan gemeenten voor de periode 2019 tot en met 2021. Voor Purmerend is een bedrag van € 671.700 in de decembercirculaire 2019 in één keer uitgekeerd voor de gehele periode. Dit betreft incidentele middelen voor uitvoering transitievisie warmte, het versterken van de lokale energieloketten en middelen voor de wijkaanpak (proeftuinen aardgasvrije wijken). Voorgesteld wordt om het gehele bedrag van € 671.700 bij resultaatbestemming te storten in de bestemmingsreserve duurzaamheid. Daarnaast is er in deze circulaire nog een aanpassing geweest in de maatstaven en de suppletie-uitkering sociaal domein.

In onderstaande tabel treft u de afwijking per programma/beleidsveld groter dan € 250.000

Programma/Beleidsveld	Bedrag
2. Samenleving/beleidsveld Jeugd	
- Hogere lasten en baten jeugdwet	-2.638
2. Samenleving/beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning	
- Hogere lasten begeleiding	-837

Programma/Beleidsveld	Bedrag
- Hogere lasten dagbesteding	-281
- Hogere lasten hulp bij huishouden	-582
- Lagere lasten maatschappelijke opvang	1.114
- Lagere lasten werkbudget MO	450
2. Samenleving/beleidsveld Werk en inkomen	
- Lagere lasten budget trajecten werkzoekenden	505
3. Wonen	
- Lagere lasten 30-30-40 woningen	500
4. Milieu	
- Lagere apparaatskosten afvalbeheer	355
6. Beheer openbare ruimte	
- Hogere apparaatskosten groen	-419
- Hogere dotatie voorziening rioolheffing	-424
- Lagere lasten werkzaamheden kunt & waterwerken	371
- Lagere lasten werkzaamheden riolering	329
7. Ruimtelijke ordening	
- Hogere baten en lagere lasten grondexploitatie	6.848
- Lagere baten en lasten particuliere initiatieven	584
Algemene dekkingsmiddelen	
- Hogere baten gemeentefonds	1.347
Overhead	
- Hogere lasten en baten frictiekosten	-412

Het totaal van bovenstaande afwijkingen (groter dan € 250.000) op de programma's en algemene dekkingsmiddelen telt op tot € 6,8 miljoen voordelig. Het totaal van de afwijkingen op de programma's en algemene dekkingsmiddelen bedraagt in totaal € 8,2 miljoen voordelig. Het verschil wordt verklaard door afwijkingen kleiner dan € 250.000 die hier niet zijn vermeld. Uit deze jaarstukken constateren we verschillen op producten/ beleidsvelden en een achterblijvend investeringsniveau. Deze verschillen (zowel voor- en nadelen) en de boeggolf op de investeringen zijn naar de mening van het college te groot en moeten in de basisbegroting 2021 beter worden verwerkt. Als hieruit mogelijke structurele financiële effecten voortvloeien, dan worden deze ook meegenomen. In perspectief van totale bijgestelde begroting van ongeveer € 259,7 miljoen bedraagt de afwijking 3,17%.

BEOORDELING FINANCIËLE POSITIE

Dankzij het positieve rekeningresultaat over 2019 is de algemene reserve, iets meer dan € 24,0 miljoen (exclusief rekeningresultaat). Dat is inmiddels al hoger dan het benodigde weerstandsvermogen. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is onderbouwd dat het benodigde weerstandsvermogen op dit moment € 13,7 miljoen bedraagt. De weerstandscapaciteit voor Purmerend is iets meer dan € 24,0 miljoen. We beschikken dus over voldoende capaciteit om de risico's af te dekken. We voldoen daar mee aan de gestelde norm.

Het achterblijven van de uitgaven op de investeringen en exploitatiebudgetten betekende in 2019 een lagere financieringsbehoefte. Dit heeft geleid tot een lagere herfinanciering van € 8 miljoen t.o.v. de bijgestelde begroting 2019 (verwachting € 36 miljoen, aangetrokken € 28 miljoen). De vaste schuld van Purmerend is nagenoeg gelijk gebleven, naar een stand van bijna € 271 miljoen eind 2019. Hierdoor zijn de rentelasten in 2019 gunstiger uitgevallen dan oorspronkelijk begroot. Niet alleen de vaste schuld bleef nagenoeg gelijk, maar ook de korte schuld is lager dan in de begroting was opgenomen en daarom ook de totale schuld. De netto schuldquote, die naast de vaste schuld ook onder andere de totale schuld en de totale baten beoordeelt, geeft een positief beeld. De quote bedroeg eind 2018 nog 124,9%, eind 2019 is deze gedaald naar 108%. Deze positieve ontwikkeling van de reserves

is nodig om bij de komende investeringsplannen zoals de parkeergarage Stadhuis de verhouding vreemd vermogen en eigen vermogen niet te laten verslechteren.

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat voor bestemming bedraagt € 3.192.405 voordelig. Dit resultaat moet expliciet door de gemeenteraad worden bestemd. Ons voorstel is € 2.656.381 over te hevelen naar 2020 voor niet aangewende incidentele budgetten, zodat het werk ook in dit jaar wordt uitgevoerd.

Ons college stelt u de volgende bestemming voor en geeft daarbij de belangrijkste overweging:

- Het toevoegen van een bedrag van € 500.000 aan de bestemmingsreserve woningbouwprogrammering, teneinde invulling te geven aan de uitvoering van nieuwbouwprincipe 30-30-40;
- Het doorschuiven van het incidentele budget pilot aardgasvrij. Het restantbudget uit 2019 van € 155.681 zal worden aangewend in 2020;
- Het toevoegen van een bedrag van € 392.000 aan het exploitatiebudget openbare ruimte, teneinde de reeds verplichte kosten op onderhoudswerkzaamheden in 2020 te kunnen uitvoeren;
- Het doorschuiven van het incidentele budget van € 102.000 voor het groot onderhoud bomen. Door de vertraging in de werkzaamheden a.g.v. PFAS vindt de uitvoering plaats in 2020;
- Het toevoegen van een bedrag van € 107.000 aan het exploitatiebudget ruimtelijk, teneinde de reeds verplichte kosten voor het Spinnepkop en de Purmerweg 19-21 in 2020 te kunnen uitvoeren;
- Het toevoegen van € 50.000 voor incidentele budget voor het stimuleren groene daken en gevels in 2020;
- Het toevoegen van de extra klimaatmiddelen van € 671.700 aan de bestemmingsreserve duurzaamheid, teneinde invulling te geven aan de duurzaamheidsagenda;
- Het toevoegen van € 678.000 aan de reserve transformatie 3D's door niet meer te onttrekken in 2019 dan het werkelijk tekort van jeugd over 2018 en 2019.

In het hoofdstuk 'het financieel resultaat 2019' worden bovenstaande resultaatbestemmingen nader toegelicht.

Het voordelige resultaat na bovenstaande voorgestelde bestemmingen bedraagt € 536.024. De gemeenteraad moet dit resultaat expliciet bestemmen. Wij stellen uw raad voor om dit bedrag toe te voegen aan de algemene reserve. Als dit voorstel wordt bekrachtigd bedraagt de algemene reserve ultimo 2019 € 24.549.571.

RECHTMATIGHEID

In de paragraaf bedrijfsvoering wordt aangegeven in welke mate er begrotingsonrechtmatigheden zijn in de uitgaven voor de verschillende programma's en wordt uitleg gegeven over de samenhang met mutaties op de reserves, hogere baten en onvermijdelijke uitgaven. Naast de exploitatie is er ook sprake van afwijkingen in de sfeer van kredieten en aanbestedingen. Gebleken is dat er exploitatiebudgetten overschrijden, maar niet altijd worden gedekt door baten en/of reserves. Daarnaast zijn er kredieten overschreden, maar binnen de tolerantiegrenzen gebleven. Er zijn tevens een aantal onrechtmatigheden ten aanzien van de aanbestedingen geconstateerd. De gemeente werkt hard aan het herstellen en voorkomen van aanbestedingsonrechtmatigheden.

De secretaris

De burgemeester

Drs. G. Blom

Mr. D. Bijl

Leeswijzer

HOOFDSTUKINDELING

Voorliggende jaarstukken 2019 van gemeente Purmerend zijn opgesteld volgens de voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Achtereenvolgens komen aan de orde:

- De verantwoording van de programma's;
- De algemene dekkingsmiddelen;
- Het financieel resultaat 2019;
- Het overzicht overhead, VPB en onvoorzien;
- De verplichte paragrafen bij de jaarrekening;
- De balans per 31 december 2019 met toelichting.

In de bijlagen treft u ten slotte aan:

- De balans per 31 december 2019 met toelichting;
- Het overzicht van baten en lasten op programma- en beleidsveldniveau;
- Het overzicht van baten en lasten per taakveld/programma;
- De Sisa-verantwoording 2019 (dit betreft de verantwoording naar het Rijk);
- Het overzicht van en toelichting op de reserves en voorzieningen;
- De beleidsindicatoren;
- Het overzicht van in 2019 afgesloten kredieten en nog doorlopende kredieten;
- De bezoldiging van topfunctionarissen;
- Verslag auditcommissie;
- De controleverklaring;
- De portefeuillevreiding van het college van B&W.

OPBOUW VAN DE HOOFDSTUKKEN

De aanbiedingsbrief

In de aanbiedingsbrief gaat het college kort in op een aantal in het oog springende resultaten uit 2019 en de oorzaak van het financieel resultaat. Ook doet het college een voorstel aan de gemeenteraad voor de bestemming van het resultaat. Om de inzichtelijk te vergroten zijn alleen de afwijkingen groter dan € 250.000 vermeld.

De verantwoording van de programma's

Per programma komt aan de orde:

- De inleiding van het programma. Hierin staat kort het doel van het programma, zoals verwoord in begroting 2019.
- Wat willen we bereiken met het programma? Ofwel, wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten? In deze paragraaf geven we aan wat Purmerend in de huidige bestuursperiode wil bereiken met het betreffende programma.
- Wat hebben we daarvoor gedaan? Ofwel, wat hebben we gedaan om de gewenste maatschappelijke effecten te bereiken? Als we bepaalde voor 2019 toegezegde acties en prestaties niet konden afronden, geven we aan waarom en of we de actie alsnog uitvoeren en afronden.
- Wat heeft het gekost? In deze paragraaf behandelen we eerst de lasten en baten per programma en afwijkingen in de beleidsvelden ten opzichte van de tweede tussenrapportage 2019. Daarna volgt een toelichting op de afwijkingen bij de reserves, investeringen en een overzicht van de incidentele baten en lasten. Afwijkingen groter dan € 100.000 ten opzichte van de tweede tussenrapportage 2019 lichten we toe (in de afwijkingenkolom presenteren we begroting minus realisatie). Het totaaloverzicht van de investeringen zijn opgenomen in bijlage V.